

عنوان مقاله:

تبیین آرمان شهر ایرانی-اسلامی

محل انتشار:

سومین کنفرانس سالانه پژوهش های معماری، شهرسازی و مدیریت شهری (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

حامد قلندری - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه یزد

محمدرضا پوراقدم - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای دانشگاه شهید بهشتی

فاطمه فلاح حیدری - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور رشت

خلاصه مقاله:

شهر اسلامی - گذشته از تعاریف مناقشه آمیز صورت گرفته - دارای صفات و ویژگی هایی است که تا کنون در مطالعات و بررسی های گوناگون به آنها اشاره شده است، که از آن جمله می توان به تعادل، زیبایی، هماهنگی، وحدت و برخورداری از حریم و ... اشاره نمود. پایداری به مفهوم امروزی آن یکی از ویژگی هایی است که از دیرباز در شهرسازی و معماری اسلامی به صورت ضمنی وجود داشته است. با توجه به این امر که همیشه تفکرات و جهان بینی افراد بر زندگی آنها تاثیرگذار می باشد و آرامش انسان در گرو هماهنگ بودن با جهان بینی و ایدئولوژی خود می باشد، لزوم حکمفرمایی ارزش های اسلامی و دینی بر شهرسازی و معماری اسلامی امری حیاتی محسوب می گردد. در شهرسازی و معماری ایران، باید هم ارزش های اسلامی و هم فرهنگ اصیل ایرانی، در طراحی شهری مورد توجه قرار گیرد تا کشور ایران نمونه بارزی از شهری اسلامی و ایرانی باشد. آرمان خواهی در زندگی انسان به گونه های مختلف تبلور یافته و اندیشمندان هر عصری آن را در قالب اتوپیا یا مدینه فاضله مطرح کرده اند. نویسنده یا طراح آرمانشهر که از اوضاع جامعه خویش یا از اوضاع حاکم بر جهان ناخرسند است و شرایط عینی را باتصورات ذهنی خویش ناساز می یابد، می-کوشد با طرحی آرمانی وضع موجود را نفی کند. در این میان اسلام، به سبب رویکرد توحیدنگر، صفات مشخصی را برای آرمانشهر مطلوب خود خواهان است. پژوهش حاضر با بررسی افکار آرمانشهرگرایان مسلمان با روش توصیفی- تحلیلی نشان می دهد، در قرون اخیر به دلیل غلبه زندگی مدرن و هجوم کشورهای استعمارگر بر کشورهای اسلامی، افزایش مشکلات اجتماعی، بی هویتی و ... آرمانگرایان آرمانشهر خود را ابتدا در گرو جدایی از وضع موجود و رجوع به اصل در نظر می گیرند. شهر آرمانی آنان، کالبد و شکل ثابتی ندارد و بیشتر ابعاد ذهنی شهر آرمانی را ارایه می کنند. آنان اصول را مدنظر قرار می دهند، اصولی که بعدا کالبد با توجه به آن و منطبق با شرایط زمانی، تاریخی، اجتماعی و فرهنگی بوجود خواهد آمد. آرمانشهر را می توان به نوعی ابراز مخالفت محافظه کارانه با شرایط اجتماعی- سیاسی و سکونتگاهی نیز تلقی کرد. بررسی ها نشان می دهد که آرمانشهرهای اسلامی عمدتا به دنبال ارتقاء جوامع انسانی، ایجاد پایداری در محیط و ارتقاء چشم اندازهای معماری است. هدف این پژوهش تبیین آرمان شهر ایرانی-اسلامی با استفاده از متون ادبی و نظرات دانشمندان است که با توجه به آنها می توان مفاهیم و اصولی همچون عدالت، تعاون و رفاه، مشارکت، احترام به طبیعت و پایداری محیط و نهایتا دوری جستن از مادی گرایی صرف را استنباط و مورد استفاده قرار داد و از این مفاهیم در طراحی، معماری و شهرسازی فضاهای شهری آینده استفاده کرد.

کلمات کلیدی:

آرمان شهر، شهر ایرانی-اسلامی، جهان بینی، اندیشه ی اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/650881>

